

РЕШЕНИЕ

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

2024 елның 13 декабре

№ 41/1

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставының 29 статьясындагы 1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.

2. Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Идарәсендә дәүләт теркәвенән соң әлеге карарны «Туган як» газетасында бастырырга һәм Чүпрәле муниципаль районының Интернет челтәрендәгә рәсми сайтына урнаштырырга.

3. Әлеге Карар, гамәлдәгә законнарда билгеләнгән башка срокларда үз көченә керә торган нигезләмәләрдән тыш, рәсми басылып чыккан көнне үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы Рәисе

М.Р. Гафаров

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Советының 2024 елның 13
декабрдәге 41/1 номерлы
карарына кушымта

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр

1) 7 статьяда:

а) статьяның исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7 статья. Районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләре»;

а) 1 пунктта:

9 пунктчага «, шул исәптән әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә Район территориясендә планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлек буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм уздыру» сүзләрен өстәргә;

22 пунктчада «Район территориясендә жирле әһәмияттәге дөвалау-савыктыру урыннарын һәм курортларны саклауны булдыру, үстерү һәм тәмин итү» сүзләрен төшереп калдырырга;

28 пунктчага «, шулай ук рекреацион максатлар өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен» сүзләрен өстәргә;

в) 11 пунктның беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1¹. Район составына керүче авыл жирлекләре территориясендә районның жирле үзидарә органнары тарафыннан хәл ителә торган жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә түбәндәгеләр керә:»;

г) 4 пунктның икенче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирле үзидарә органнары, тиешле вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү максатларында жирле бюджетларга бирелгән субвенцияләр чикләрендә, тапшырылган Россия Федерациясенең вәкаләтләрен, Татарстан Республикасының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен җаваплылык тоталар.»;

2) 8 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8 статья. Районның муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы

1. Районның муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципальара хезмәттәшлек түбәндәге рәвешләрдә гамәлгә ашырыла:

1) муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә Районның әгъзалыгы;

2) муниципальара хужалык җәмгыятьләрен, муниципальара матбугат массакүләм мәгълүмат чарасын һәм чөлтәр басмасын оештыру;

3) Район тарафыннан коммерциягә карамаган оешмалар оештыру;

4) шартнамәләр һәм килешүләр төзү.

3. Муниципаль берәмлекләр берләшмәләре, муниципальара хужалык жәмгыятьләре, Район тарафыннан гамәлгә куелган коммерциягә карамаган оешмалар жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә ия була алмый.»;

3) 12.1 статьяның 2 пунктына түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенң 7 пункттында каралган мәсьәләләрне хәл иткәндә гражданнар жыенында шулай ук гражданнар жыенын уздыру көненә 18 яшькә житкән һәм әлегә авыл торак пункты территориясендә урнашкан торак урыны булган Россия Федерациясе гражданны, әгәр бу Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнгән булса, катнаша ала.»;

4) 29 статьяның 1 пункттының 26 пунктчасын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«26) муниципаль хокукый актларны халыкка житкерү, район халкына рәсми мәгълүматны житкерү өчен матбугат массакуләм мәгълүмат чарасын һәм (яисә) челтәр басмасын оештыру;»;

5) 33 статьяның 3 пункттында «алты ай дөвамында» сүзләрен «бер ай дөвамында» сүзләренә алмаштырырга;

6) 35 статьяда:

а) 1 пунктка түбәндәге эчтәлекле 10.2 пунктча өстәргә:

«10.2) аның чит ил агенты статусын алуы.».

б) 5 пунктка түбәндәге абзац өстәргә:

«Татарстан Республикасы Рәисе район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып, район Советына әлегә гариза кергән көн санала.»;

7) 44 статьяның 3 пунктчасында:

жиденче абзацка «, шул исәптән әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә Район территориясендә планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлек буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм уздыру» сүзләрен өстәргә;

тугызынчы абзацны төшереп калдырырга;

унинчы абзацка «, шулай ук рекреацион максатлар өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен» сүзләрен өстәргә;

8) 48 статьяның 6 пунктчасын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«б) Башкарма комитет житәкчесе урынбасарларын, Башкарма комитетның тармак (функциональ) һәм территориаль органнары житәкчеләрен билгеләп куя һәм вазыйфаларыннан азат итә, үз урынбасарлары арасында вазыйфаларны бүлә, муниципаль хезмәткәрләрен һәм Башкарма комитетның башка хезмәткәрләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген тикшереп

тора, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар җаваплылык чараларын куллана (Устав нигезендә Башкарма комитет җитәкчесе урынбасарларын вазыйфага билгеләп кую, Башкарма комитетның тармак (функциональ) һәм (яисә) территориаль органнары җитәкчеләре Район Советы белән килештереп гамәлгә ашырыла);»;

9) 49 статьяның 3 пункттында «(Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенен югары башкарма органы җитәкчесенен)» сүzlәрен төшереп калдырырга;

10) 56 статьяның 2 пункттында «Район сайлау комиссиясе» сүzlәрен төшереп калдырырга;

11) 65¹ статьяның 2 пункттына:

түбәндәге эчтәлекле 4.1 пунктча өстәргә:

«4.1) аның чит ил агенты статусын алуы;»

түбәндәге эчтәлекле 6 пунктча өстәргә:

«6) җирле үзидарә органнары эшчәнлегенен нәтижәлелеген бәяләү өчен булган күрсәткечләргә системалы рәвештә ирешмәү.»;

12) 65² статьяның 3 пункттына «муниципаль хокукый акты» сүzlәре алдыннан «Район Советының» сүzlәрен өстәргә;

13) 73 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«73 статья. Муниципаль хокукый актларны халыкка җиткерү һәм аларның үз көчләренә керү тәртибе

1. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, гамәлгә куючысы Район булган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук җирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

2. Муниципаль норматив хокукый актны, шул исәптән җирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне рәсми рәвештә халыкка җиткерү түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) тулы текстны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында рәсми бастырып чыгару (<https://pravo.tatarstan.ru>; элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакүләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан массакүләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында 17.12.2013 бирелгән ЭЛ ФС77-60244 номерлы таныклык яисә «Туган як» («Таван ен») район газетасында (2019-10-10 ПИ ТУ16-01689 номерлы теркәлү турында таныклык);

2) Чүпрәле муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында (<https://droganoye.tatarstan.ru/>) урнаштыру.

3. Гражданның Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат

порталынан файдалана алуын тээмин итү өчен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә түбәндәге адреслар буенча тоташтыру пунктлары эшли: Иске Чүпрәле авылы, Үзәк ур., 13 йорт, Район Башкарма комитеты бинасы һәм Иске Чүпрәле авылы, Үзәк ур., 9 йорт, Район Мәдәният йорты бинасы.

4. Жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль норматив хокукый актлар, килешүләр аларны имзалаган көннән алып 7 көн эчендә, таратуы федераль закон белән чикләнгән белешмәләр булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, халыкка житкерелә.

5. Район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

6. Әлеге статьяның 1 пункттында күрсәтелмәгән муниципаль хокукый актлар, әгәр актың үзе тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, имза салынган көннән үз көченә керә.

7. Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә тиешле сайтларның доменнарын һәм муниципаль хокукый актларны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләрне, халыкка житкерүне (рәсми бастырып чыгарудан тыш) гамәлгә ашырыла торган массакуләм мәгълүмат чаралары буларак аларны теркәү турындагы белешмәләрне күрсәтеп, вакытлы матбугат басмалары, челтәр басмалары исемлеге Район Башлыгының хокукый актын бастырып чыгару юлы белән гомуми игътибарга житкерелә.».

14) 78 статьяда:

а) 3 нче пунктның 2 нче пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законның 15_2 статьясында каралган анкета;»;

б) 4 пунктка «белешмәләр» сүзеннән соң «(анкетадагы белешмәләрдән тыш)» сүзләрен өстәргә;

15) 79 статьяда:

а) 1 пунктның 7 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) жирле бюджет акчалары исәбеннән муниципаль хокукый акт нигезендә өстәмә һөнәри белем алу;»;

б) 3 пунктның 11 пунктчасында «үзенең турыдан-туры начальнигын» сүзләрен «яллаучы (эш бирүче) вәкилен» сүзләренә алмаштырырга;

16) 80 статьяда:

а) 1 пунктның 8 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм (яисә) аны үткән вакытта ялган документлар һәм (яисә) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрне, тыюларны һәм таләпләрне үтәүне раслаучы, яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрне, тыюларны һәм (яисә) таләпләрне үтәмәүне раслаучы ялган мәгълүматлар тапшыру;»;

б) 3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Муниципаль хезмэт узуга бэйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр тыела:

1) муниципаль хезмэт вазыйфасын түбәндәге очрактарда биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфасына сайлау яисә билгеләп кую, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләнгән очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлану яисә билгеләп кую;

в) һөнәри берлек органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очрактардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренәң съездында (конференциясендә) яисә гомуми жылышында катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы тарафыннан башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жылышында катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучы вәкиле рөхсәте белән;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре советында, муниципаль берәмлекләренәң башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә оештыруны, гамәлгә куючысы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очрактар;

3) шәхсән яисә ышанычлы затлар аша эшқуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;

4) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, ул муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгән йә үзенә турыдан-туры буйсынган яисә контроль астында булган муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенәң жирле үзидарә органында, өченчә затларның эшләре буенча вәкаләтле вәкиле булырга тиеш;

5) вазыйфаи урыны белән бэйле яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бэйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәтләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм

башка бүлөклөү) алырга. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүлөкләр, Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очрактардан тыш, муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль милек дип таныла һәм акт буенча муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән җирле үзидарә органына тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйле рәвештә алган бүлөкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа җирле үзидарә органының башка муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары белән, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән үзара килешү нигезендә башкарыла торган командировкаларга керми;

7) вазыйфай бурычларны үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларыннан, башка муниципаль мөлкәттән файдалану;

8) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән мәгълүматларны яисә вазыйфай бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын таратырга яисә кулланырга;

9) җирле үзидарә органы һәм аның җитәкчесе эшчәнлегенә карата, әгәр бу аның вазыйфай бурычларына кермәсә, гавами фикерләр, фикерләр һәм бәялүүләр, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, аларны кертү;

10) муниципаль берәмлек башлыгының язмача рөхсәтеннән башка, күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән хезмәттәшлек кәрсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнең, башка ижтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни берләшмәләрдән тыш) кабул итәргә;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен вазыйфай нигезләмәнең өстенлекләреннән файдаланырга;

12) сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә үз вазифай нигезләмәсен файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр буларак мөнәсәбәтне гавами белдерергә;

13) җирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структурасын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ижтимагый үзидарәнең ветераннар һәм башка органнарыннан тыш) төзәргә яисә күрсәтелгән структураларны төзәргә ярдәм итәргә;

14) хезмәт бәхәсен жайга салу максатларында вазыйфай бурычларны үтәүне туктатырга;

15) Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә;

16) Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек яллаучы (эш бирүче) вәкиленең язма рөхсәтеннән башка шөгыйльләнергә.»;

17) 83 статьяның 2 пунктында «Район сайлау комиссиясе» сүзләрен төшереп калдырырга;

18) 87 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 пункт өстәргә:

«4. Жирле үзидарә органнары Россия Федерациясенен электр энергетикасы турындагы законнарында билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда муниципаль милектәге электр чөлтәре хужалыгы объектларын система барлыкка китерүче территориаль чөлтәр оешмасына, яисә Татарстан Республикасы чикләрендә эш итүче территориаль чөлтәр оешмасына түләүсез биләүгә һәм файдалануга тапшыруны гамәлгә ашыралар»

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы

М.Р. Гафаров